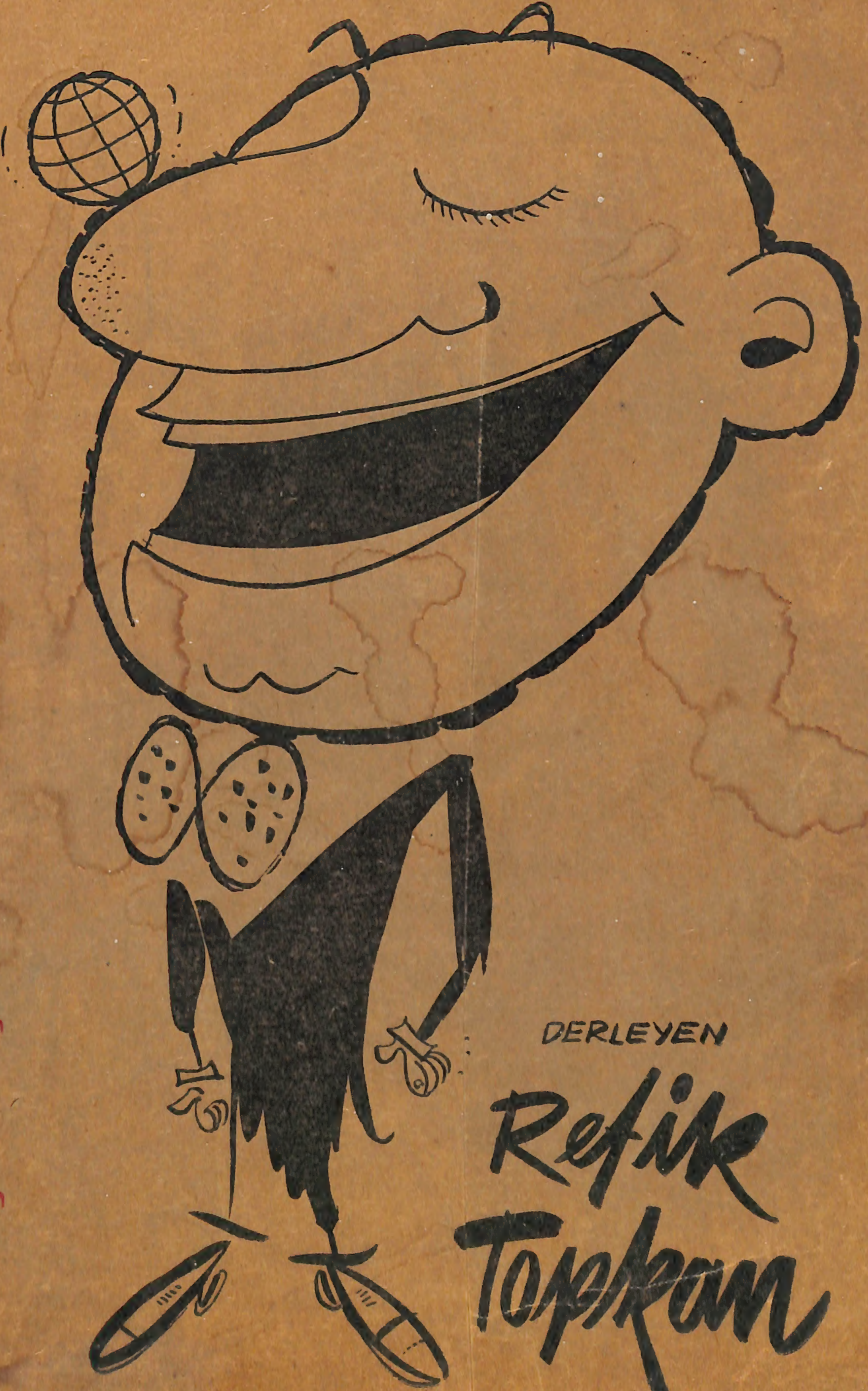
«25» Yıllık Özenli Bir Seçme Ürünü

Seçilmiş Karikatürler Albümü

DERLEYEN

Refik Topkan

REFİK TOPKAN'IN BASILMIŞ İZERLERİ :

Rüzgârın Kopardıkları (Şiir, Nesir, Hikâye, Tiyatro) 1938 İstanbul, Yeni Kitapçı

1945 Küçük **MAARİF YILLIĞI** Ankara Marif Basımevi

1946 Küçük **Millî Eğitim Yıllığı** Ankara Millî Eğitim Basımevi

Geçmiş ve Geçecek Bütün Yıllar için **SÜREKLİ TAKVİM** 1946 İstanbul, Hüsnütabiat Basımevi

SESİ KISILAN PLAKLAR (Nesirler — Hikâyeler) 1946 İstanbul, Hüsnütabiat Basımevi

Aylık Dergi **TÜRK DİLİ** Bir Yarışma açıyor 1956 Ankara Güzel İstanbul Basımevi

SÜREKLİ TAKVİM (Genişletilmiş Yeni Basım) 1962 Ankara Üniversitesi Basımevi

Dil Yanılmaları ve Betiklikler Üzerine (Deneme — Eleştirme) 1963 Ankara, Güneş Matbaacılık T. A. Ş.

BASILDIĞI YER: ANKARA GÜNEŞ MATBAACILIK T.A.Ş. — 1963

BASILDIĞI YER: ANKARA GÜNEŞ MATBAACILIK T.A.Ş. — 1963

Refik TOPKAN'ın yayımlanan son iki yapıtı :

SÜREKLİ TAKVİM : Çeşitli çizelgeler ve tarihsel bilgiler, *"Hava Değişmesini Tasarlamak"*, *"Bulutlar"*, *"Rüzgârlar"*, *"Yön Belli Etmek"*, Saatler, *"Rumi Yılların Karşılaştığı Milât Yıllarını Ay Ay Gösterir Çizelge"*, *"ZODYAK"*, *"Belirli Takvim Günleri"*, *"Tarihsel Günler"*, *"Dinsel Günler"*, *"Ata Sözleri ve Deyimler"*, *"Bilmeceler"*, *"Dünya Üzerindeki Belirli Yükseklik, Derinlik ve Benzeri İlgi Çekici Bilgiler"* .... En ince ayrıntısına kadar gösterilmiş, yararlı olma yönünde elden geldiğince çaba harcanmıştır.

"136" sayfa tutan kitabın ederi beş liradır.

DİL YANILMALARI VE BETİKLİKLER ÜZERİNE: Bu kitapta, Yazarın çeşitli gazete ve dergide yayımlanmış, ya da bir yerde yayımlanmamış *"Deneme — Eleştirme"* yazıları bir araya gelmiş bulunmaktadır.

"Dil Devrimi" nin gelişmekte olduğu şu son yıllarda akıma ışık tutacağı umulan bu yazıların her aydın kişi tarafından okunması salık verilebilir..

"67" büyücek sayfa tutan kitabın ederi "200" kuruştur...

İsteme yeri : Refik TOPKAN

Keçiören — **ANKARA**

Ederi "250" kuruştur.

Derleyen
Refik TOPKAN

Seçilmiş Karikatürler Albümü

«25» Yıllık Özenli
Bir Seçme Ürünü

BU ALBÜM ÜZERİNE

> İnsanın karakteri, o insanın en çok nelere güldüğünden belli olur.
> COETHE

Çıkan bütün gazete ve dergileri elbette ki göremem. Amma elime geçenler arasında gene de yüzlerce karikatürle karşılaştım.

Bu sıra eski bir alışkanlık zoriyle sevdiğim, beğendiğim karikatürleri kesip saklardım. Şimdi önünüze sürülen Albüm, işte bu yüzlerce karikatür içinden elene elene «kalbur üstü» kalmış olanların düzene konmasiyle ortaya çıkmıştır.

Ben karikatürü, daha çok «mübalağa» havasiyle dolu bulunduğu zamanlar seviyorum. «Gülme» duygum, otomatik olarak yalnız «mübalağa» karşısında boşalan bir zembereğe dönmektedir.

Fakat «mizah» için «hakikatleri kahkaha gürültüleri ile örtbas eden bir palyaço değil, tebessüm ve tefekkür ışığı ile belirten bir felsefe sanatı olarak telâkki ettiği» ni söyliyen eşsiz Üstat Cemal Nadir GÜLER'in bu düşüncelerine kuşkusuz katılır ve böylece «düşündürücü» karikatürleri küçümsemediğimi de açıklamak isterim.

Buna en yakın tanık diye, 1941 — 1942 yıllarının «Cumhuriyet» gazetelerinden birinde gördüğüm Orhan URAL'ın bir karikatürünü gösterebilirim ki, canlılığından hiçbir şey yitirmiyerek hâlâ dipdiri, taptaze kafamda yaşamaktadır.

O karikatürde, bir park sırasında oturmuş iki işsiz vardı ve biri şöyle diyordu : «Çimento ucuzlamış!»..

Ötekisinin bu söze verdiği kısa karşılık, ne ince ve derin bir anlam taşımaktadır : «Yenmez ki!!!»...

Bununla birlikte «kördüğüm» biçiminde olup «bilmece» durumuna kaçan karikatürlerden fazla hoşlanmadığımı herhalde belirtmeliyim. Hele «gıdıkla beni!» gibilerden aşırı yapmacıklı, soğuk şakacıklarla «şişirilmiş» karikatürleri ise, konumuzun dışında bulurum.

İşte albümdeki seçme metodu bu noktalar çevresinde toplanmıştır.

Karikatürlerin sayısı daha da kabarık kaçabilirdi. Ancak bunda, «elime geçen» dergi ve gazetelerin çok olmayışı kadar «kalite» karikatür yakalamadaki zorluk da hesaba alınmalıdır. Üstelik «albüm» haline girmiş karikatürlerden bir derleme de yapılmamıştır burada!.

Gönül bir türlü kocamıyor. O hep istiyen, bekliyen, uman bir yürek içinde değil mi?.

Özlenen büyülü ülkeye doğru ilerlerken belki yorulmıyacaktır amma böyle bir ülkeye de asla varamıyacak, kavuşamıyacaktır.

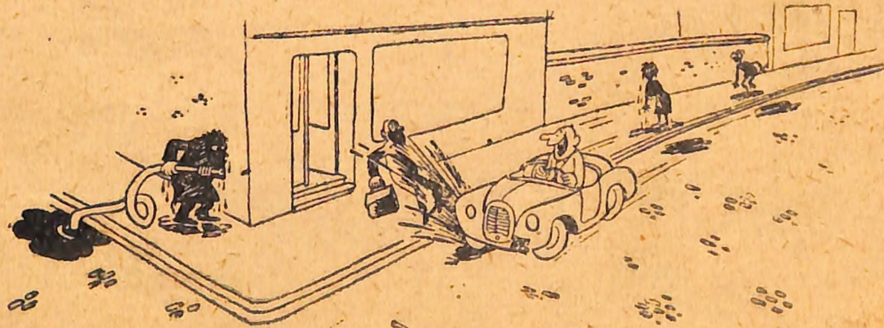
Önünüzdeki albümün, bu yüzden sizleri kandıracağı düşünülemez.

Avunmak istiyorsak; geniş arama ve taramalar yapıp her biri üzerinde uzun uzun durularak elenmiş, seçilmiş yüzlerce karikatürü bağrına toplıyan bu çeşit albümlerin sık sık yayımlanmasını dilemekle yetineceğiz...

Refik TOPKAN

— Şiir yazmak bizimkinde hastalık halindedir!..
— Bereket versin ki sâri değil!..

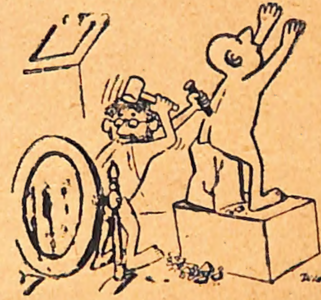
YAZISIZ.

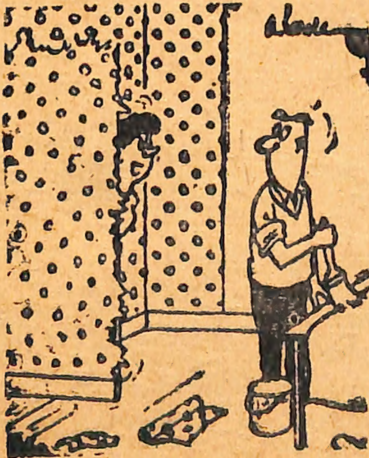
— Kadınlar, kocalarından daha çok yaşarmış, doğru mu?
— Doğrudur, bilhassa dul kadınlar!

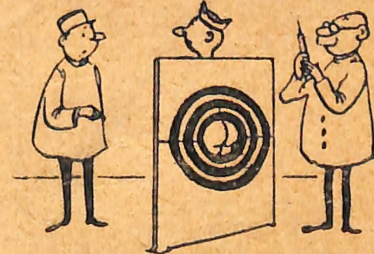
Bacaksızın şansı.

Yazısız!..

— Hâlâ kâğıt yapıştırmayı bitirmedin mi kocacığım?

— Ne yapsın, gözleri çok zayıfladı Doktorun!..

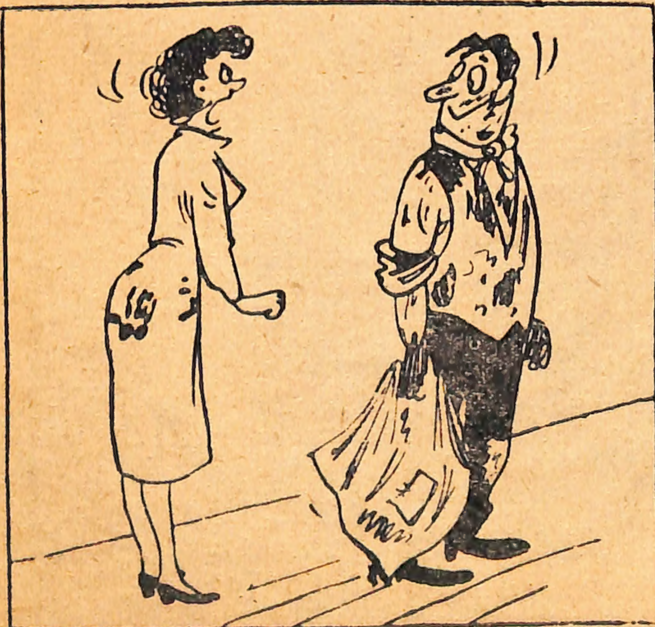

Necmi Rıza

— **Binecek misin Madam?**
— **Haydi çek arabanı... Ben senin bildiğin karılardan değilim!...**

Kadın — Zıkkım içesi herif, şimdi gelir, ben tarafsızım, diye övünür!..

— **Ellerinizi yıkayamaz mıydınız?**

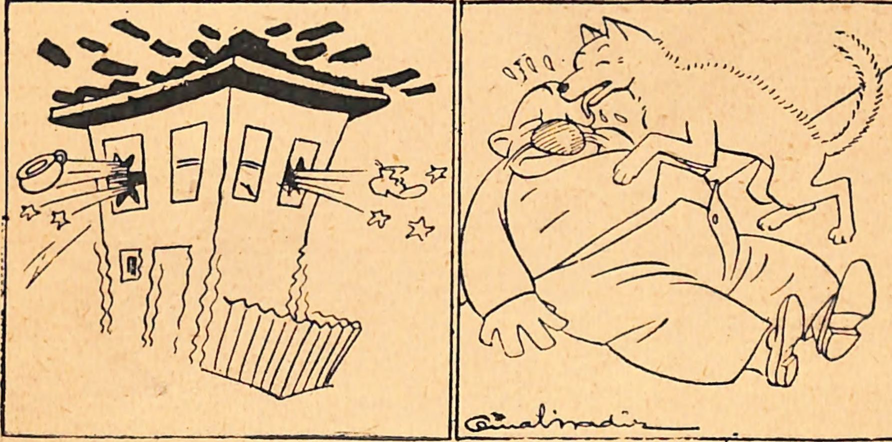

YAZISIZ

İçki güzel şeydir Amma :

Masrafı olmasa, Saçması olmasa, Yalpası olmasa,

Kızması olmasa, Sızması olmasa!...

Bizim semtin uçan daireleri...

— İnşona çıkarak güneyde Sunşon'u alan kuvvetler Naktong'u geçerek Sinju'dan Şungu civarında Kıyongu'ya varmışlardır....

— Vay canına be!

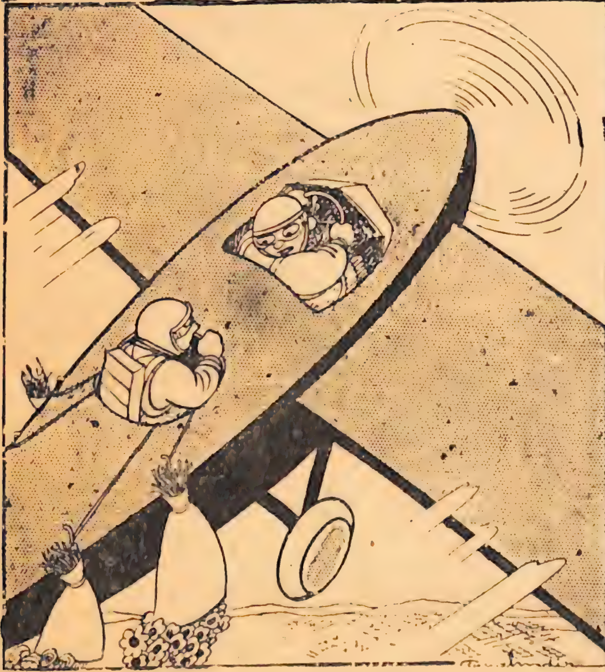
(NOT : Kore Savaşı)

Harbler insanileştirilirse : (1)

— Lütfen askerlerinize emredin, maskelerini taksınlar, zehirli gaz bombası atacağız!...

Harbler insanileştirilirse : (2)

Pilot — Dikkat!.. Altımızda bir düşman şehri var, çiçek demetlerini hazırla!.

Harbler insanileştirilirse : (3)

— Neden durduk,...
— Bir karınca geçiyor!...

Harbler insanileştirilirse : (4)

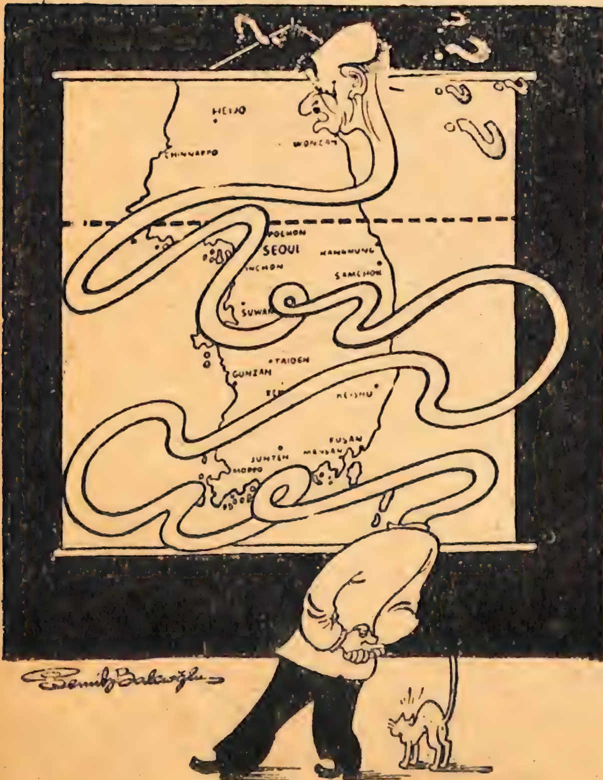

General — Dikkatsizlikle bir düşman neferinin parmağını kanattığın için on gün hapis!...

Harbler insanileştirilirse : (5) Son

— Kumandanınız sabah kahvaltısını bitirdiler mi
— Hayır bayım!.. Niçin sordunuz ..
— Siperlerinize hücum edeceğiz de...

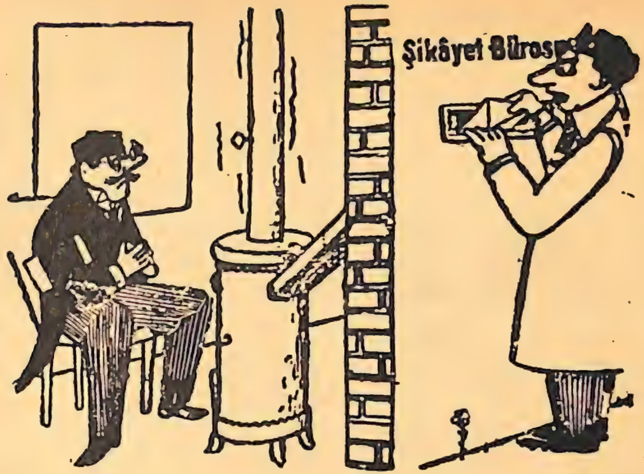
Ajans telgraflarından Kore harekâtını öğrenmeğe çalışan bir vatandaş

— Ne kaçıyorsunuz yahu? Kore'den mektup aldığımı söyliyecektim...

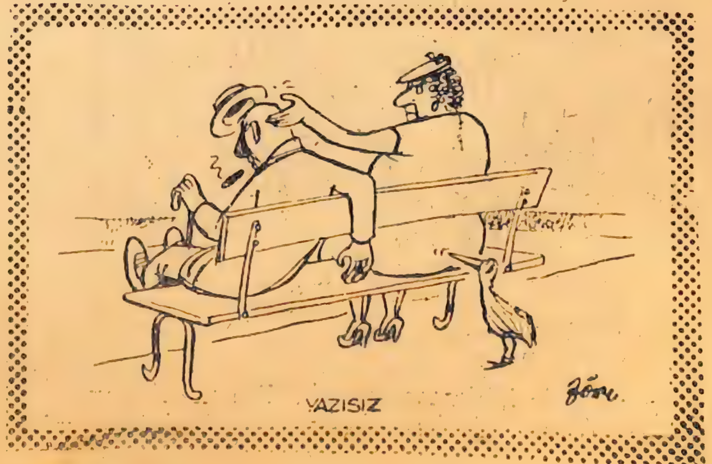
İntihar edecek adamın o kadar derdi vardı ki...

Dairelerdeki şikâyet bürosu niye yarar?

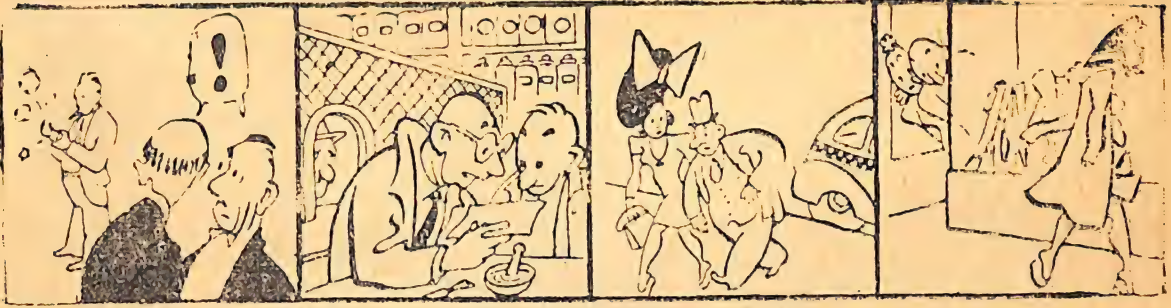

Müşteri — Teşekkür ederim; verdiğiniz gözlükler sayesinde daha iyi görüyorum. Elinizi sıkabilir miyim; doktor!..

YAZISIZ

GÜNÜN ŞAŞILACAK ŞEYLERİ

— Ne marifetli adam, kibriti bir sürüşte yakıyor!...

— Ne talihli hasta, doktoru, bulunan bir ilâç yazmış!...

— Ne kanaatkâr şoför, saat ne yazdıysa onu aldı!

— Ne idareli kadın onbeş günde bir çorap alıyor!...

— Ne kibar erkek, kalkıp yerini kadına verdi!

— Ne kudretli muharrir, yazdığı anlaşılıyor.

— Ne çalışkan talebe, her sınıfta bir sene okuyor!...

— Ne terbiyeli vatandaş, burnunu mendile siliyor!

— (... Furun caddesi, Hamam sokak, Külhan çıkmazı, Güneş apartmanı...) *Acaba cehenneme mi gidiyorum?...*

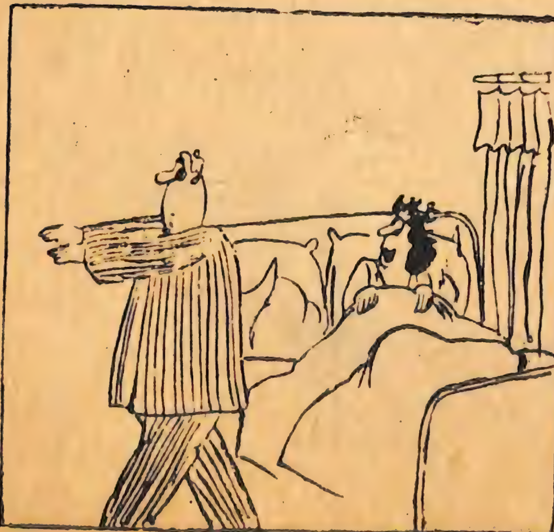
YAZISIZ

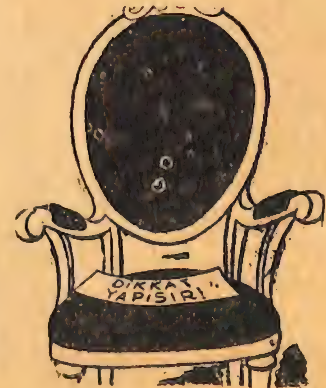
— Bak, ekmeğin içinden ne çıktı?..

— Hay Allah razı olsun beyim, ben de çorabın tekini arayıp duruyordum!

(Yeni Sabah'tan)

— Mutfaktan geçersen bana bir sandviç getir.

(Ratip Tahir)

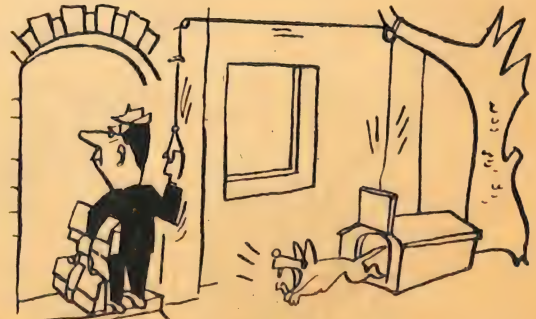

Üçüncü Dünya Harbi şayiası karşısında İkinci Dünya Harbi zengini ve ailesi !

YAZISIZ

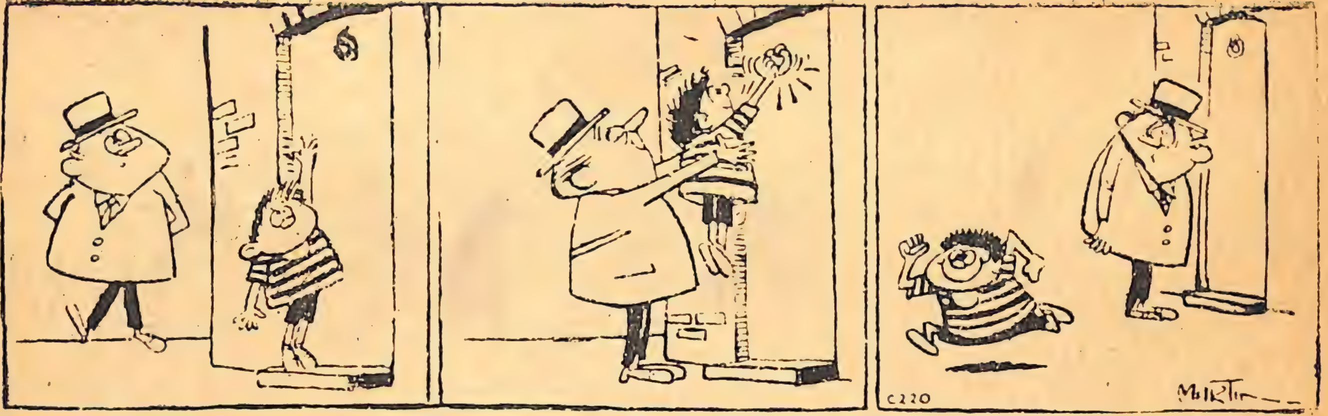

YAZISIZ

İstanbul havası!..

Yazısız Hikâye

— Bak buna "Bumerang" derler. Fırlatır atarsın, kendi kednine döner gelir.

NEHAR TÜBLEK

— Tuhaf şey.. Müdür olduktan sonra acaip huylar edinmeye başladı!

(Fransız basınından)

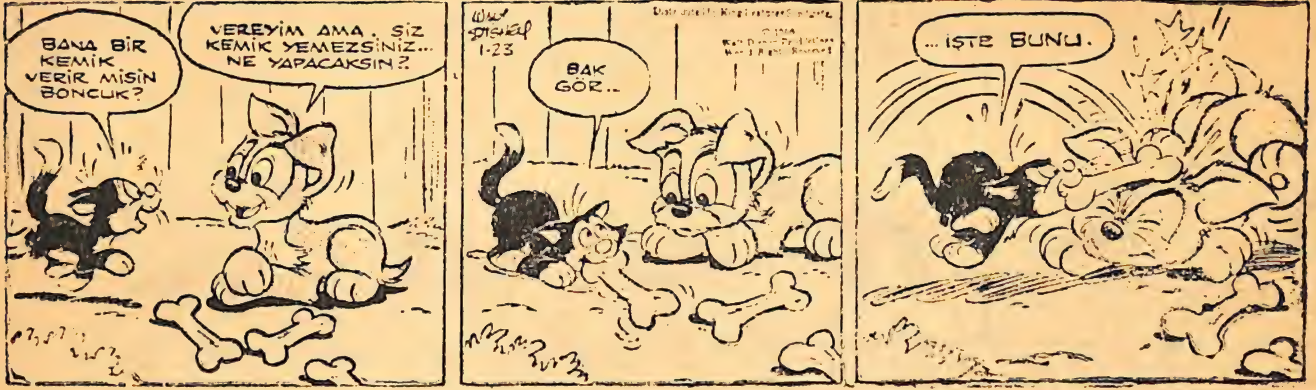

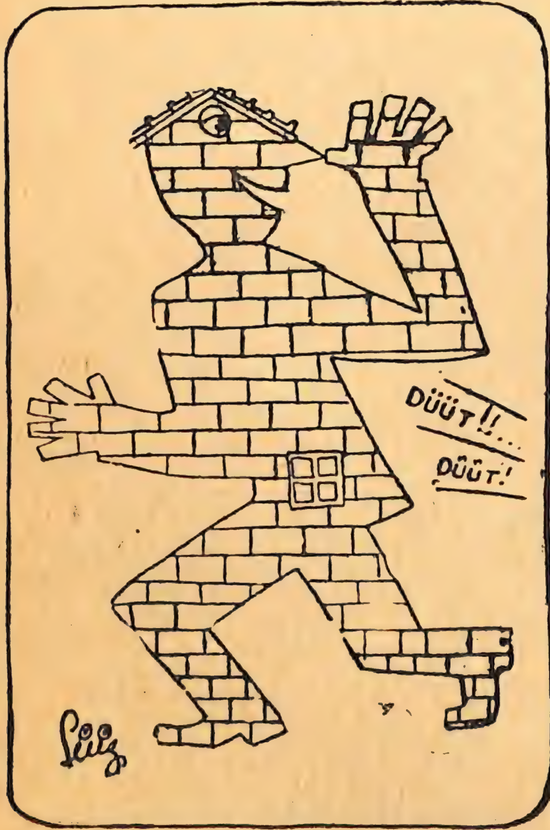

YAZISIZ!..

— Babam işaret veriyor.

KAÇAK İNŞAAT

— Kadınlarda yufka yüreklilik adlı yazının bazı yerlerini düzeltmeğe geldim...

Yeni bir parti kuruluyor (Gazetelerden)

MODELLER

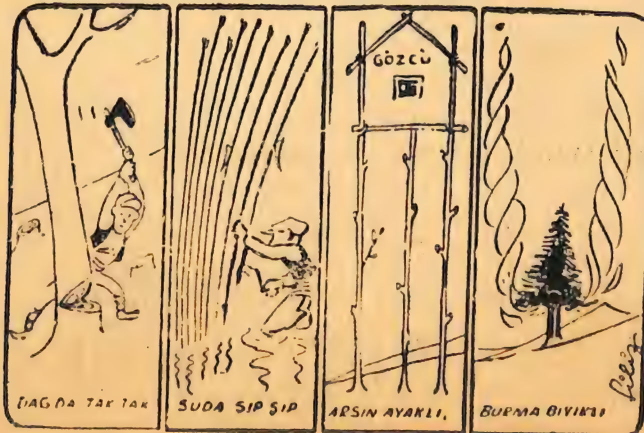

ÇOCUK — Titrersin mücrim gibi, baktıkça istikbaline!
Gönderen: İsmet Lokman - Kadıköy, Şehir.

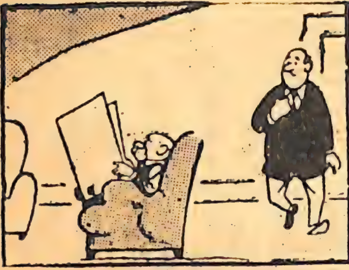
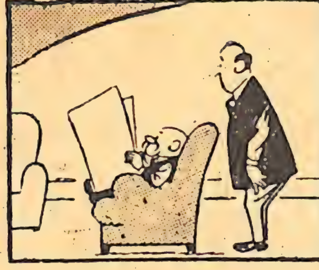
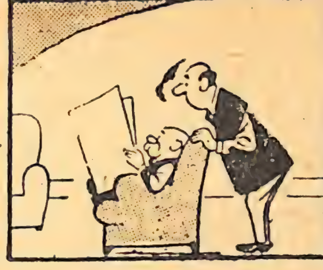
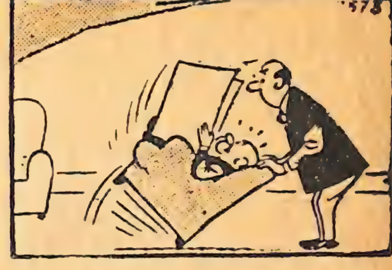

Erkek — Böyle şeyler aceleye gelmez dikkatli hareket etmeli!

"Fransız karikatürü"

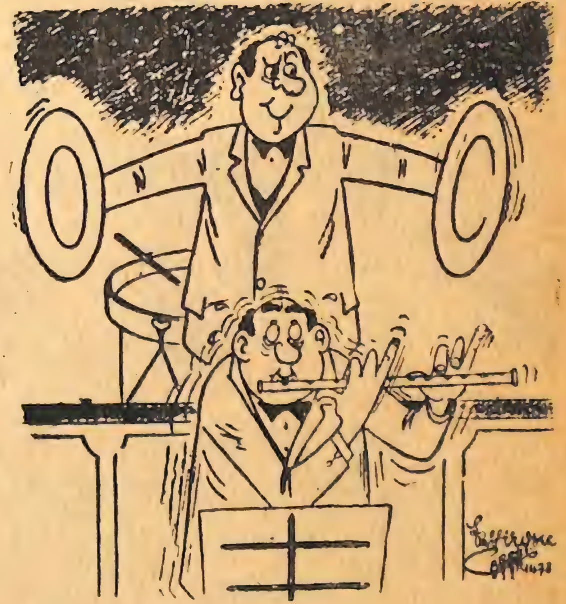
ORMAN BİLMECESİ

— Hayır, buna yakın.

— İyi çalışmamışsın Kemanından yine acâip sesler geliyor..

— YAZISIZ —

Şeker yokluğunda :

— Çok talili adamdır!.
— Duydum, şeker hastalığına tutulmuş!..

YAZISIZ

Bn. Dürnev plâja gidiyor
Gönderen: İsmet Lokman - Kadıköy, Şehir

— Şu devi görüyor musun:
Evde, sinektir!..

İngiliz esprisi :

— Siz de hep böyle eşyalarınızı ortada bırakırsınız

(Daily Sketch)

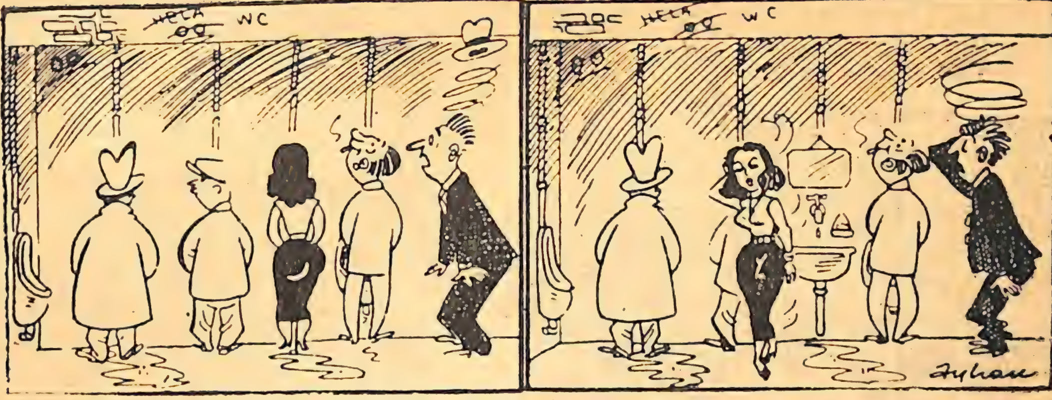
YAZISIZ

— Evet, aziz arkadaşlarım, başka itiraz?...

Guguk!...

YAZISIZ

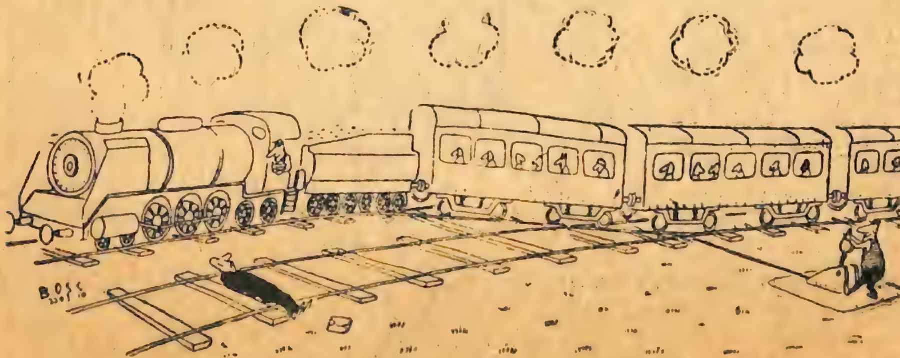
— Madem ki burada suya girmek yasak, niçin ben soyunurken söylemediniz?

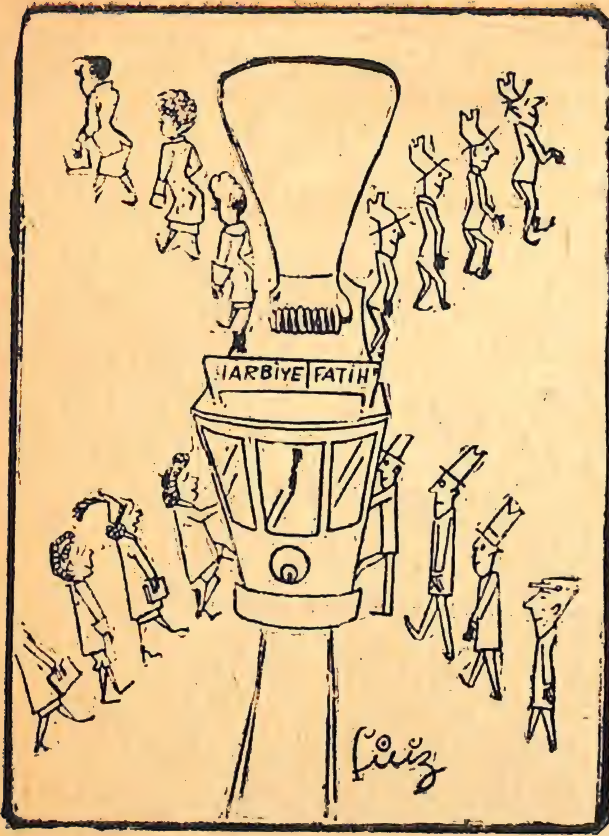
— Soyunmak yasak değil ki, Matmazel

— Gördün mü, şişman daktilo kullanmaktan ne hale geldin?!

"Ecnebi karikatürü"

«F E R M U A R»

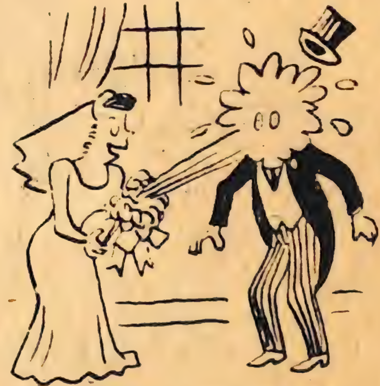

— Öteki gözlerimizi de tehlikeye sokalım mı?

DANS OKULUNDA

— Baylar Boogie Voogie yaparken omuzlarınızın arasına bir pirenin girdiğini ve donunuzun da düştüğünü tahayyül etmek kâfidir.

— Bu daha başlangıç kocacığım. Bütün arzum evlilik hayatımızın daimî bir neşe ve eğlence içinde geçmesidir.

Halk kulağını böyle gösterir. Millet Partisi böyle gösterir... Demokrat Parti böyle gösterir... Halk Partisinin ise, kulağı yoktur.

NOT : Bu karikatür 23. IV. 1950 gün ve 1 sayılı Medet'te yayımlanmıştır.
(Çizen : Faris Erkman)

L A F ' L I

— Sarap hafifti değil mi generalim?!,,,

— Anne babam bu değil öteki

VIZ GELİP... *TIRIŞ GİDİYOR...*

— Kapat artık sobanın kapağını karıcığım. Oda iyice hava aldı.

YAZISIZ

— ... böylece Ayşe, aya giden ilk kadın olmak şerefini kazanacak.

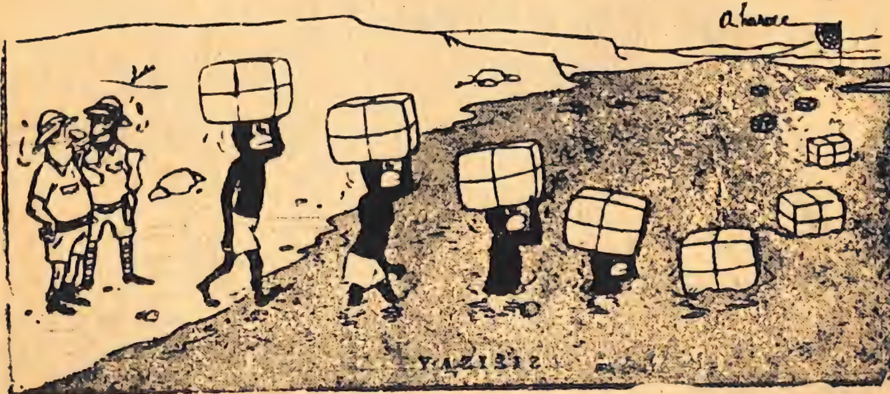
— Bir de baktım bir bisiklet...
— Ötesini söyleme. Bisikletin üstünde ben vardım!.

YAPIŞIK KARDEŞLER!.

— Kekliği az pişir diye diye en nihayet canlı kalmış işte!..

GÜLHANE BEBEK SERGİSİNDEN BİR KÖŞE

Bu kış piyasasında:

Velinimetler geçiyor!.

— Galiba sizin ilk randevünüz.

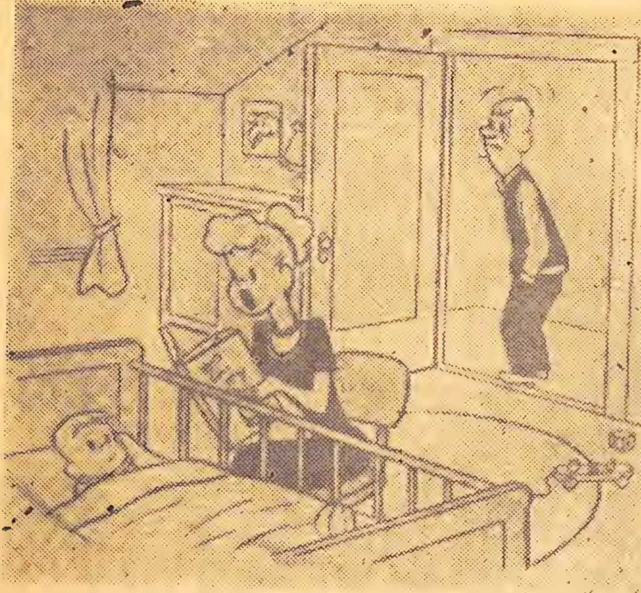

YAZISIZ!..

— Aradığın ilâcı bulabildin mi bari?..

— Lüzum kalmadı, hastamız öldü!...

«Sonra... Güzel Prenses o meteliksiz adamı almış. Bir yıl geçmiş... Sen doğmuşsun.»

— Baba, eşekler de evlenirler mi?.
— Tabiî evlâdım!.

Hayvanları Koruma Cemiyeti!..

— Ölüler geceleri mezarlarından kalkıp dolaşırlarmış!.
— Zannetmem!.. Döndükleri zaman yerlerini bulamazlar!.

Bu kış piyasasında:

Velinimetler geçiyor!.

— Galiba sizin ilk randevünüz.

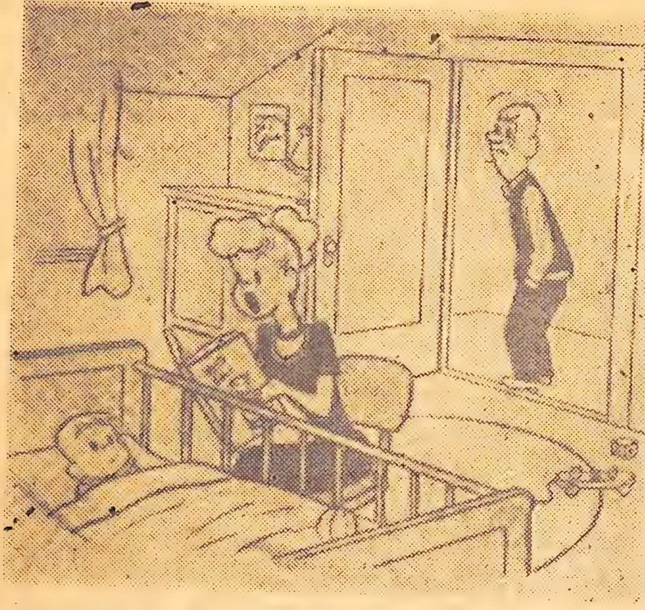

YAZISIZ!..

— **Aradığın ilâcı bulabildin mi bari?..**

— **Lüzum kalmadı, hastamız öldü!...**

«Sonra... Güzel Prenses o meteliksiz adamı almış. Bir yıl geçmiş... Sen doğmuşsun.»

— Baba, eşekler de evlenirler mi?.
— Tabiî evlâdım!.

Hayvanları Koruma Cemiyeti!..

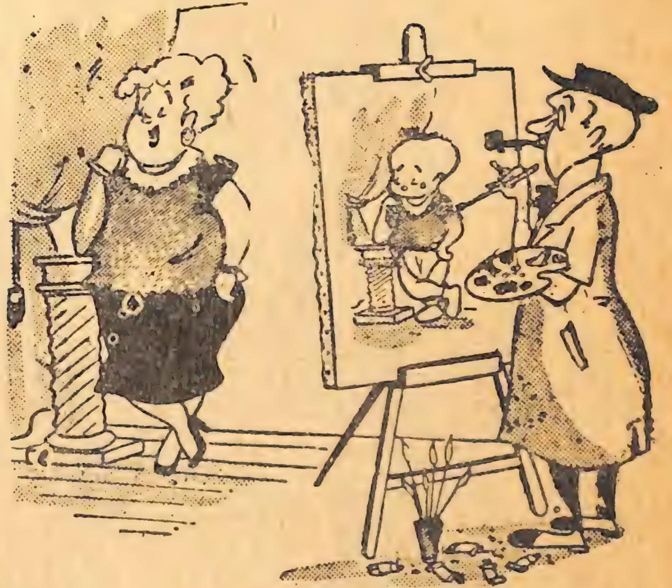

— Ölüler geceleri mezarlarından kalkıp dolaşırlarmış!.
— Zannetmem!.. Döndükleri zaman yerlerini bulamazlar!.

YAZISIZ

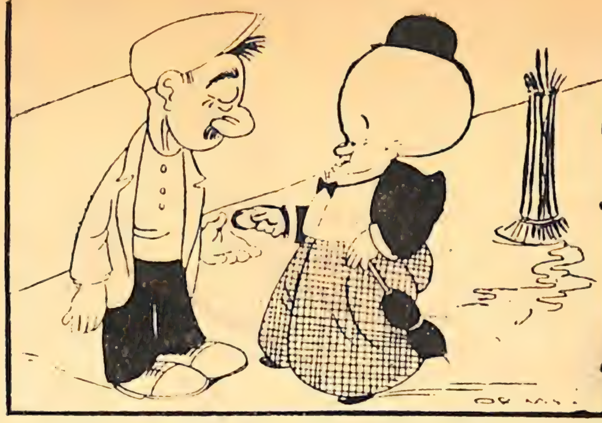

— Sözüm söz.. Beni ne kadar genç gösterirseniz, o kadar çok para vereceğim...

— Eh şimdi sigorta olduğumuza göre, bu akşam evi barkı yakarsak ne alırız?

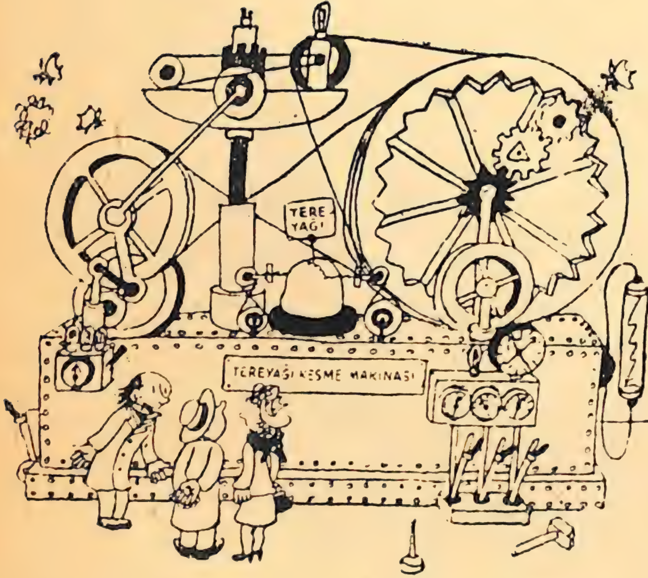
— Aşağı yukarı beş sene kadar bir şey...

— Al şu elli kuruşu, istasyonda kaynanamı karşılar, eşyalarını buraya getirirsin.

— Ya kaynananız gelmezse?

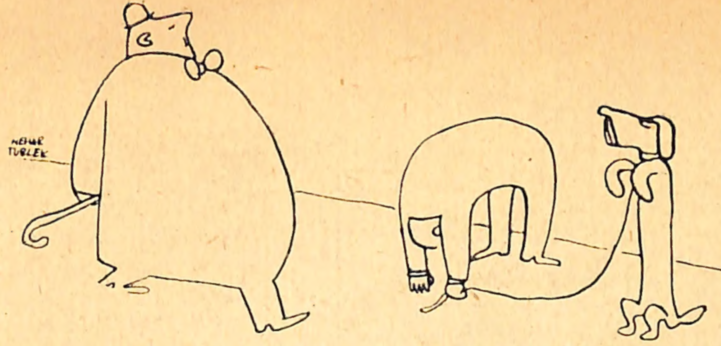
— Kaynanam gelmezse haber getir, elli kuruş daha vereyim..

— Basit bir şey ama şimdiye kadar kimse düşünememiş!

— Babacığım, otobüste yerimi kadınlara vermem gerekti ğini söylersin ya hep...

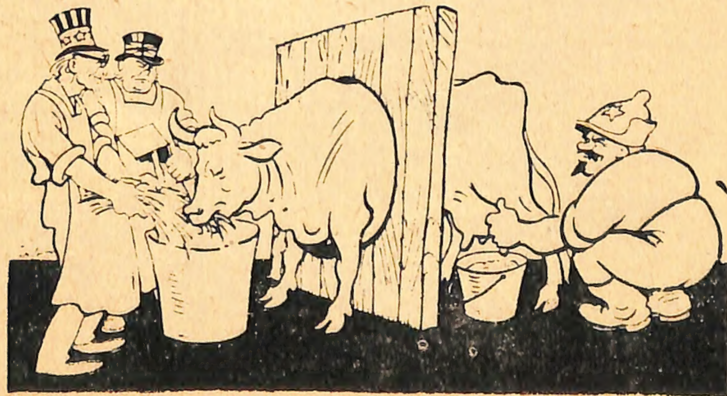

(Nehar TÜBLEK)

SAYGI DURUŞU

Yazısız

Ruslara göre Almanya'ya nasıl bir rejim tatbik edilmeli!

Ulus

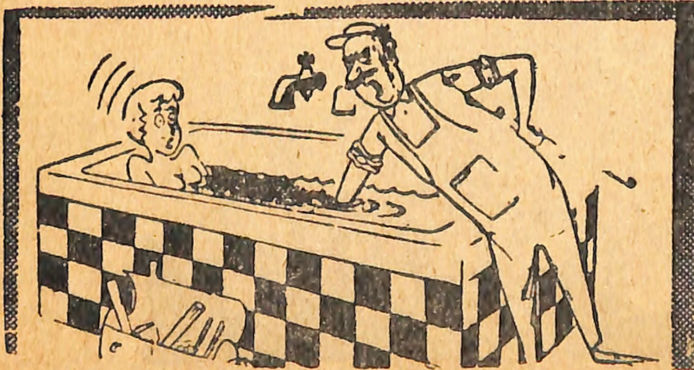
3. IV. 1947

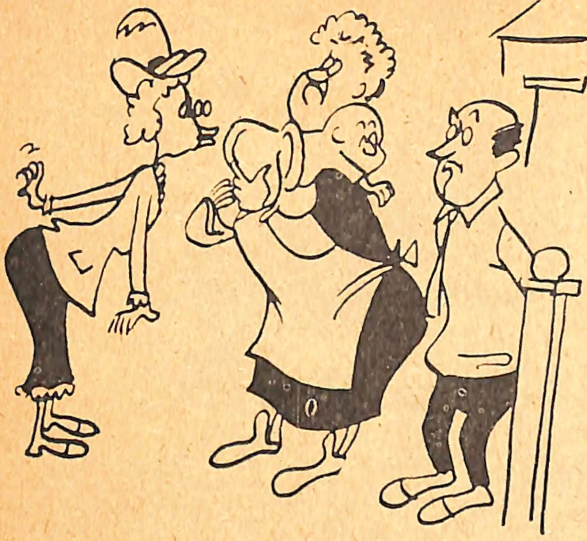
— YOOO, PLÂKA MEYDANDA OLACAK!

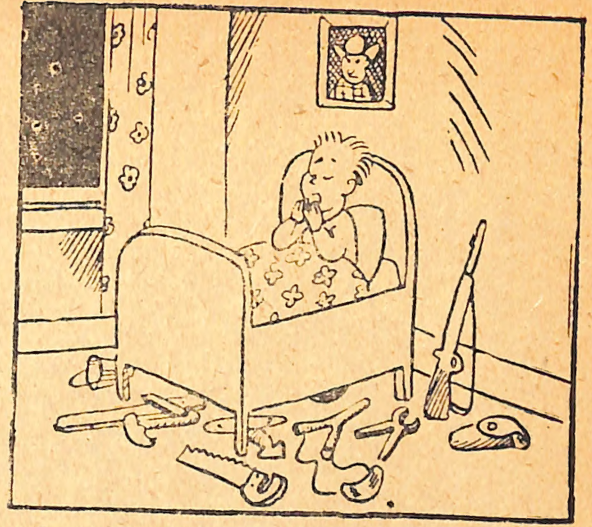
— Boşuna zahmet ettin kızım. Birisi daha evvel hizmetçilik için müracaat etti, onu aldık!

— Rica ederim çırpınmayın, tamir için banyonun deliğini bulmam lâzım.

Miyop kadın — Aman... Aman... babasına da ne benziyor!

— Allahım, beni uslu yapmazsan bari anneme sabır ver.

— Bak, baba, kızın ağzından çikleti alıyor!

Ka, şu âlimler fezaya adam göndereceklerine, yeryüzünden pireyi yok etseler daha iyi olmazdı?

Bedava model

Refik TOPKAN'ın yayımlanan son iki yapıtı :

SÜREKLİ TAKVİM : Çeşitli çizelgeler ve tarihsel bilgiler, *"Hava Değişmesini Tasarlamak"*, *"Bulutlar"*, *"Rüzgârlar"*, *"Yön Belli Etmek"*, Saatler, *"Rumi Yılların Karşılaştığı Milât Yıllarını Ay Ay Gösterir Çizelge"*, *"ZODYAK"*, *"Belirli Takvim Günleri"*, *"Tarihsel Günler"*, *"Dinsel Günler"*, *"Ata Sözleri ve Deyimler"*, *"Bilmeceler"*, *"Dünya Üzerindeki Belirli Yükseklik, Derinlik ve Benzeri İlgi Çekici Bilgiler"* .... En ince ayrıntısına kadar gösterilmiş, yararlı olma yönünde elden geldiğince çaba harcanmıştır.

"136" sayfa tutan kitabın ederi beş liradır.

DİL YANILMALARI VE BETİKLİKLER ÜZERİNE: Bu kitapta, Yazarın çeşitli gazete ve dergide yayımlanmış, ya da bir yerde yayımlanmamış *"Deneme — Eleştirme"* yazıları bir araya gelmiş bulunmaktadır.

"Dil Devrimi" nin gelişmekte olduğu şu son yıllarda akıma ışık tutacağı umulan bu yazıların her aydın kişi tarafından okunması salık verilebilir..

"67" büyücek sayfa tutan kitabın ederi "200" kuruştur...

İsteme yeri : Refik TOPKAN

Keçiören — **ANKARA**

Ederi "250" kuruştur.